

Camperdown, Norrköping

ID: 6944 · Bekræftet position

www.vragguiden.dk/vrag/6944

Position & Dybde

Kort ikke tilgængeligt

WGS84

58:28,302N 17:13,044E

ED50

58:28,329N 17:13,114E

Dybde (top)

Ukendt

Dybde (bund)

Ukendt

Stævnretning

Ukendt

Afstand til kyst

6,6 km

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L2008:216 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CC0 1.0) **Dato:** 13-09-2026 **Kildens position (WGS84):** 58:28,302N 17:13,044E **Område:** Norrköping, Östergötland [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/0af73d67-3450-4d78-94af-97ade8f009d3) ### Dansk sammendrag Dampskibet blev bygget i 1890 og leveret som Camperdown til Pinkeys, Clare & Nye i London. Efter flere britiske ejerskifter fik det i 1896 navnet Craigallan. I 1898 blev det solgt til Ångfartyg AB Björneborg i Finland og omdøbt til Ainamo under russisk flag, inden det året efter kom til Danmark som London. Trods sin beskedne tonnage sejlede det i Atlanterhavsfart. I 1924 blev skibet købt af Rederi AB Gustav Wasa i Kalmar, omdøbt til Gustav Wasa og sat i trampfart. Det var et jern- eller stålbygget maskindrevet skib med klipperstævn og blev på grund af sit særpræg undertiden kaldt "Snabelcreutz". På sin sidste rejse afgik Gustav Wasa fra Hartlepool onsdag den 10. februar med kurs mod Norrköping. Den 25. omkring kl. 09.00 blev Gotland observeret om styrbord, og skibet nærmede sig Östergötlands kyst i overskyet vejr og frisk nordøstlig vind. Kl. 15.15 stødte det pludselig på Arköbådan som følge af magnetiske forstyrrelser og tæt sne. Forrummet og tank nr. 1 lækkede kraftigt og var vandfyldte efter cirka halvanden time, mens tank nr. 3 og 4 holdt tæt. Besætningen affyrede nødraketter og antændte petroleumsvædet værk for at tilkalde hjælp. Den 26. blev bagbords redningsbåd sendt mod land med førstestyrmænd og fire mand. Tidligt den 27. ankom redningsbåden Martina Lundgren samt bjærgningsdamperne Hermes og Diana, som forsøgte at losse forrummet og lænsepumpe skibet. Arbejdet blev afbrudt den 28. på grund af tiltagende sø. Kl. 01.15 den 29. forlod besætningen Gustav Wasa og gik om bord i Martina Lundgren, mens skibet huggede hårdt mod grunden og søerne skyllede hen over det. To timer senere sejlede redningsbåden til Oxelösund. Da Hermes vendte tilbage den 3. marts efter flere dage med høj sø og tåge, var Gustav Wasa gledet af grunden og forsvundet. Vraget blev senere fundet på havbunden nær Maud Cassel og Capella, som også var gået på samme grund. Et stort luftrør fra Gustav Wasa blev bjærget under rekognoscering efter Capella. I 1993 blev vraget beskrevet som meget intakt bortset fra den sammenstyrtede overbygning, men dykkere oplyste i juli 2002, at flere tidligere tilgængelige rum var styrtet helt sammen, og at andre ikke længere kunne besejles sikkert. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Historik: Levererades i mars 1890 till rederifirman Pinkeys, Clare & Nye, London, med namnet Camperdown. År 1893 angives som redare Nye, Clare & Son och två år senare E. Nye, London. År 1896 övergick äganderätten till Russel, Huskie & Co i Leith och namnet ändrades till Craigallan. År 1898 avyttrades fartyget till Ångfartyg AB Björneborg i Björneborg, Finland, och det nya namnet blev Ainamo. Men på den tiden var flaggan förstas rysk. Redan påföljande år såldes hon till Danmark, där hon under namnet London ägdes av D/S Vulcan (C. P. Jensen, senare N. P. Nielsen & Th. Just), därefter från december 1915 av D/S Pacific (L. R. Schmith), Köpenhamn. Trots sitt relativt ringa tonnage sändes London ut i atlanttrafik, och i en gammal positionsväska kan man läsa, att hon t ex i augusti 1915 befann sig på resa från Philadelphia till Köpenhamn via Kirkwall. Fartygets sista hemland blev Sverige, när hon år 1924 förvärvades av Rederi AB Gustav Wasa i Kalmar och namnet ändrades till Gustav Wasa. Under de följande tolv åren

gick hon i trampfart för detta rederi. Övrigt: Gustav Wasa var försedd med klipperstäv, eller åtminstone en antydan till en sådan, men var därför ingalunda ursprungligen byggd som ett segelfartyg. I den brittiska handelsflottan var det inte ovanligt att ångare på 1870-, 80- och 90 och till och med ett stycke in på 1900-talet var försedda med klipperstäv. Gustav Wasa kallades, på grund av sin märkliga utväxt, understundom för "Snabelcreutz". Bärgning: Ensamrätt till bärgning utfärdad 1969.04.24. Vad som därefter bärgats och om så har skett är okänt.

Händelseförlopp: Man startade från Hartlepool onsdagen den 10 februari med destination Norrköping. Omkring klockan 09:00 en 25:e hade Gotland siktats om styrbord och man närmade sig östgötakusten i mulet väder och frisk NO vind. Vid klockan 15:15 törnade fartyget plötsligt på grund. Anledningen till grundstötningen var magnetiska störningar och snötjocka. Man stod fast på grundet och då mörkret föll kunde man pejla Norra Fällbådens lysboj och kunde nu konstatera att strandningsplatsen var Arköbådan. Man pejlade rummen en gång i timman och konstaterade att 3:ans och 4:ans tankar var täta, medan förrummet och 1:ans tank var svårt läck och efter cirka en och en halv timme, fulla med vatten. Man sköt nu upp ett antal nödraketer och satte eld på fotogenindränkt trassel för att påkalla uppmärksamhet från land. Under natten noterades NNO vind med snöbyar. På morgonen dagen därpå, den 26:e, satte man ut babords livbåt med 1:e styrman och 4 man ombord, för att fara iland och meddela rederiet och assuradörerna. Nästföljande morgon, den 27:e, klockan 04:00, anlände livräddningsbåten "Martina Lundgren" och två timmar senare även bärgningsångarna "Hermes" och "Diana", vilka omedelbart påbörjade arbetet med att lossa förrummet för att få ner slangar med vilka fartyget skulle pumpas läns. Arbetet fortsatte även den 28:e, men fick avbrytas på grund av sjöhävning. Vinden och sjöhävningen tilltog alltmer och klockan 01:15 på morgonen den 29:e gick Gustav Wasas besättning över till livräddningsbåten "Martina Lundgren". "Gustav Wasa" högg hårt mot grundet och sjön spolade över hela fartyget. 2 timmar senare lämnade man haveristen och gick in till Oxelösund. På grund av hög sjö och dimma ansåg man det vara lönlöst att åter gå ut till haveristen de följande dagarna, men då dimman lättade på tisdagen den 3:e mars gick "Hermes" ut till platsen. Gustav Wasa hade då glidit av grundet och var spårlöst försvunnen. Gustav Wasa är på botten i gott sällskap av fartyget Maud Cassel och ångaren Capella, vilka gått på samma grund. Vid rekognosering inför ångaren Capellas (se 732:009) eventuella bärgning, fick bärgningsfartyget Herakles upp ett stort luftrör från Gustav Wasa. Status: Vraket är mycket intakt, endast överbyggnaden har rasat (1993). Enligt uppgifter från medlemmar i dykarklubben Aquatic i Oxelösund skall vraket ha rasat samman. Deras observation dateras sig till juli 2002. Flera av de utrymmen som tidigare gick att simma in i var då helt sammanrasade. Vissa andra utrymmen var inte sådana att en säker insimning kunde genomföras. **Alternative navne:** - AINAMO - CAMPERDOWN - CRAIGALLAN - GUSTAV WASA - LONDON **Orientering:** Syd 1,8 meters grundet, NO Fällbådan fyr., O Arkö **Placering:** Synlig över havbunden **Terræn:** Lera **Vegetation:** ingen **Antikvarisk vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Anbefalet vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Aktualitet:** Fundet er bekræftet ved en fysisk undersøgelse **Undersøgelsesstatus:** Lokationen er ikke undersøgt **Skadestatus:** Ikke registreret som beskadiget **Egenskaber:** - Framdrivning: Maskin - Material: Järn/stål **Skriftlige kilder:** - Arkivhandlingar: Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA) - Litteraturhänvisning: U Bok M, Sjöfartsverket - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 724:010 - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 621:19 **Registreringsaktivitet:** Migrering 2018-08-27 **Publiceret:** 27-08-2018 **Senest ændret:** 27-08-2018 **Registreringsgrundlag:** Sjökort **Målemetode:** Manuell inprickning **Positionsfejlmargin:** 10 m **Indlæsningsusikkerhed:** 50 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 13-09-2026